Stenogrammid

XIII Riigikogu, VIII Istungjärk, infotund

Kolmapäev, 24.10.2018, 13:00

Toimetatud

13:00 Infotund
1. 13:01 Kihistumine
2. 13:10 Nullbürokraatia ja e-riigi arendamine
3. 13:19 ERR-i rahastamine
4. 13:29 Innovatsioonipoliitika
5. 13:35 Raamatukoguvõrgu korraldamine
6. 13:45 Postkontorid, apteegid ja poed maapiirkondades
7. 13:55 Muud küsimused

13:00 Infotund

13:00 Esimees Eiki Nestor
Tere! Jõudu! Infotund. Kohaloleku kontroll, palun!
Kohaloleku kontroll
35 on meid siin hetkel. Valitsusliikmed infotunnis: kultuuriminister Indrek Saar peaministri ülesannetes, ettevõtlus- ja infotehnoloogiaminister Rene Tammist ja maaeluminister Tarmo Tamm. Annan võimaluse ühe täpsustava küsimuse esitamiseks.

---

1. 13:01 Kihistumine

13:01 Esimees Eiki Nestor
Esimene vastaja on Indrek Saar ja esimene küsija on Jürgen Ligi. Palun, Jürgen Ligi!

13:02 Jürgen Ligi
Aitäh! Härra peaministri kohusetäitja! Teie erakonnakaaslane Riina Sikkut kirjutas esmaspäeval, et kui anda usinale vaktsineerijale maksusoodustust, siis see suurendab kihistumist. Ta kirjutab sellest pikalt ja kinnitab, et kui siduda tervisekäitumine ja maksud, siis see suurendab ebavõrdsust – vaesemad hakkavad rohkem maksma ja nõrgemad kaotavad, tugevamad võidavad. Öelge palun, kas see on teie erakonna üldine seisukoht ja kui on, siis kuidas te seda põhjendate.

13:02 Kultuuriminister Indrek Saar
Lugupeetud Riigikogu! Austatud küsija, tänan küsimuse eest! Tõepoolest, Riina Sikkut kommenteeris vist Eesti 200 liikumise võimalikku programmilist seisukohta, mis puudutab maksusoodustuste abil inimeste tervisekäitumise mõjutamist. Tervise- ja tööminister tugines valdkonna ekspertide üldisele seisukohale. Kui me räägime tervisekäitumise suunamisest, siis me peaksime kasutama eelkõige neid vahendeid, mis ei tekita võimaliku täiendava kihistumise ohtu. Loogika seisneb selles, et üldiselt on kõrgema haridustaseme ja suurema sissetulekuga inimeste tervis parem, sest nende teadlikkus õigest tervisekäitumisest on parem. Kui me maksusoodustustega paneme inimesed, kelle tervis on võib-olla veidi viletsam ja kelle sissetulekud on väiksemad, veel täiendava surve alla, siis tulemus on see, et tekib

ahelreaktsioon: vanematel ei ole raha selle jaoks, et osta lastele tervislikku toitu, ja nii ei kujune ka välja tervislikke toitumisharjumisi. Seega tegelikult me mitte ei soodusta teadlikku tervisekäitumist, vaid tekitame täiendava kihistumise ohu.

13:04 Esimees Eiki Nestor
Jürgen Ligi, täpsustav küsimus, palun!

13:04 Jürgen Ligi
Aitäh! Ma olen väga nõus sellega, mida teie ja Riina Sikkut räägite. Samas, meil on olnud siin vaidlus, kus te alati heidate mulle ette täpselt samu argumente, kui jutt on erisoodustusmaksust, millest vabastuse korral samuti saavad kasu jõukamad, tervemad, tugevamad, sest nemad saavad endale lubada tasulist tervisekäitumist, kui nii tohib öelda. Riina Sikkut ütleb ka ilusti, et riik ei peaks ütlema inimesele ette, kas ta läheb kooriproovi või trenni. Ja ta räägib ka üldiselt kättesaadavatest sportimisvõimalustest – terviseradadest jne – ja loomulikult ka tervislikust toitumisest. Öelge nüüd, kus siin teie arvates loogika on! Ühte maksusoodustust te alati kiidate, et see on väga hea asi, et lõpuks ometi. Aga täpselt sama mõjuga sotsiaalmaksusoodustust isiku tasemel te peate kihistumist suurendavaks ja tugevamate toetamiseks. Kus see loogika on?

13:05 Kultuuriminister Indrek Saar
Aitäh! Kõigepealt, kultuuriministrina ma loodan, et tekib ideaalne olukord: et inimene läheb nii laulukoori kui ka trenni, saab toidetud tema vaim ja ta ka liigub piisavalt. Aga tulles küsimuse juurde, mis puudutas tööandja poolt kompenseeritud tervisekuludelt nn erisoodustusmaksu ärakaotamist, siis seisukoht on ühene: seda võimalust tuleb pakkuda kõigile töötajatele. Tööandja ei tohi teha vahet, et ta pakub seda ainult neile, kellele ta tahaks lisaks muudele motivaatoritele pakkuda täiendavalt võimalusi käia kas ujumas või jõusaalis või rahvaspordiüritustest osa võtta. Kui ta midagi sellist teeb, siis peab ta võimalusi pakkuma kõigile oma töötajatele. Nii ongi tagatud, et kihistumist ei teki. Ma väga loodan, et te aitate tööandjaid üles kutsuda seda võimalust kasutama ja töövõtjaid tööandjatega teemat jutuks võtma, kui eelarvet planeeritakse. See on suurepärane võimalus, mille riik on pärast pikki arutelusid loonud. Kõik tööandjad saavad soodustada oma töötajate tervisekäitumist tänu sellele maksuvabastusele, mida me ka rõõmsalt soovitame ja igatpidi lahkelt tutvustame.

13:07 Esimees Eiki Nestor
Andres Herkel, palun!

13:07 Andres Herkel
Aitäh, härra esimees! Austatud minister peaministri ülesannetes! Mul tekkis Jürgen Ligi küsimuse sõnastuse ajendil selline üldisem maksupoliitika filosoofia küsimus. Mis ikkagi peaks olema valitsuse maksupoliitika eesmärk? Kas see, et saada katet riigieelarvele? Või see, et vältida kihistumist? Või see, et elavdada majanduskeskkonda kaugemas vaates? Ja ütelge palun, mida Vabariigi Valitsus on teinud selleks, et püüda kasutada praegust päris soodsat majanduskonjunktuuri selleks, et tagada pikaajaline areng! Ja kas valitsusel või teie erakonnal on kavas mingeid samme, kuidas vähendada just tööjõumaksude osakaalu?

13:08 Kultuuriminister Indrek Saar
Tänan küsimuse eest! Valitsus peab eelarvet kujundades loomulikult silmas pidama mõlemat aspekti: nii seda, et riigieelarve kulud oleks tuludega kaetud ehk siis finantspoolt, kui ka seda, et riigieelarvet puudutavate valikute abil kujundada võimalikku keskkonda, kus inimesed tegutsevad, pidades muu hulgas silmas ka seda, mida puudutab see infotunni küsimus: et kihistumist vähendada. Praegune valitsus on seda jõudumööda ka teinud. Kindlasti üks suurepärasemaid näiteid on lastega perede toetamine, mis on viimase viie aastaga – see on aeg, mis sotsiaaldemokraadid on osalenud valitsuskoalitsioonides – kolmekordistunud. Aastal 2014 eraldati selleks 100 miljonit eurot, nüüdseks on see summa 300 miljonit eurot. Ja me näeme väga olulisi tulemusi, mis puudutavad laste vaesust. Üle 20 000 lapse on selle aja jooksul vaesusest välja aidatud. Ning me näeme ka seda, et sündimusnäitajadki on viimasel ajal hakanud tõusma. Nii et ma arvan, et valitsus on makse kehtestades ja maksuraha

jagades käitunud igati adekvaatselt.
Lõppkokkuvõttes, kui me räägime riigi jätkusuutlikkusest, siis just investeering meie inimestesse ja elukeskkonda selle tagabki. Samas on mul hea meel, et praeguse majanduskasvu juures on riigieelarve tasakaalus ja valitsuse võlakoormus väheneb ka järgmisel aastal. Ja lõpetuseks lubage mul rõõmustada teiega koos selle üle, et hoolimata mõningasest paanikast, mis aeg-ajalt on mõningaid opositsioonipoliitikuid vallanud, on USA mõttekoda Tax Foundation oma värskes edetabelis taas kinnitanud, et OECD riikide maksude konkurentsivõime indeksis on Eesti maailmas esikohal.

13:10 Esimees Eiki Nestor
Selle teadmisega lõpetame selle küsimuse käsitluse.

---

2. 13:10 Nullbürokraatia ja e-riigi arendamine

13:10 Esimees Eiki Nestor
Vastab minister Rene Tammist, küsib Külliki Kübarsepp. Palun!

13:10 Külliki Kübarsepp
Aitäh, hea esimees! Kui ma ei eksi, siis: tere tulemast esimesse infotundi, härra minister! Eesti suur ja kõlav mainekujunduslik märk on e-riik. Samas on Riigikohus teinud tähelepaneku selle kohta, et äriregister on kohustuslik infotehnoloogiline kanal riigiga interneti teel suhtlemiseks. Ma pean silmas majandusaasta aruandeid. Aga väga palju räägitakse sellest, et Eesti.ee, mis peaks olema meie keskne portaal, on väga ebasõbralik kasutaja suhtes, ja äriregister täpselt samamoodi. Kes on see minister, kes vastutab tervikuna meie infotehnoloogiliste kanalite arendamise eest? Kas see olete teie? Oleme siin eri ministritelt kuulnud, et meil luuakse kogu aeg aina uusi infosüsteeme, aga tegelikkus on see, et pole ülevaadet ega saada aru, millega keegi tegeleb, kes vastutab ja kuidas.

13:12 Ettevõtlus- ja infotehnoloogiaminister Rene Tammist
Austatud Riigikogu liikmed! Hea küsija! Tõesti, ma tänan väga selle olulise teema tõstatamise eest. See on mulle endale ka väga südamelähedane. Eestis on infosüsteemide ja e-teenuste valdkonnas vastutus üles ehitatud selliselt, et iga teenuseosutaja vastutab oma töö eest detsentraalselt. MKM-i ja minu roll ettevõtlus- ja IT-ministrina on näidata suunda ja toetada. Aga need on sellised pehmed veenmismeetmed. Eelmise aasta kevadel võttis valitsus vastu määruse teenuste korraldamise ja teabehalduse aluste kohta. Selles on üks oluline põhimõte andmete ühekordne esitamine. Kui me struktuurifondidest ka selleks tööks vahendeid eraldame, siis on minul küll võimalik ka teiste valdkondade IT-arendusi suunata, aga üldiselt on need võimalused piiratud. Kindlasti on see üks koht, kus minu arvates tuleks keskset rolli suurendada ja õigusi rohkem juurde anda. Aga kui me räägime e-riigi arendusest, siis oluline on see, et e-riigi arendus peaks liikuma proaktiivse nähtamatu riigi suunas. Mis puutub sellesse, kuidas oleks võimalik inimeste ja ettevõtete kasutajakogemusi võimalikult terviklikult parandada, siin mul on hea meel teada anda, et lähinädalatel me läheme valitsusse sellekohase kavaga, ja siis ma esitan oma konkreetsed ettepanekud, kuidas edasi liikuda.

13:13 Esimees Eiki Nestor
Külliki Kübarsepp, palun!

13:13 Külliki Kübarsepp
Aitäh, hea esimees! Hea minister! Ma arvan, et olukord on praegu nii hull, et on vaja tsentraalsemat juhtimist juba selles osas, et saadaks aru, mis asi on kasutajasõbralikkus. Tõenäoliselt ei ole igas valdkonnas seda kompetentsi. Aga tulen teise teema, nullbürokraatia juurde, mida teie eelkäija ministritoolil on kõlavalt lubanud. Paraku me ei ole veel mitte ühtegi head tulemust näinud. 2019. aasta riigieelarve seaduse eelnõu seletuskirjas on leheküljel 122 väga üldiselt märgitud: jätkub nullbürokraatia projekt rakkerühma juhtimisel. Mida see eelarveliselt tähendab? Siin on üksainukene rida, millel ei ole eelarvenumbrit taga. Mida see sisuliselt tähendab? Kas see on palga maksmine x arvule inimestele või on see sisuline töö? Ma kujutan ette, et see projekt on väga seotud meie e-tehnoloogiliste lahendustega?

13:14 Ettevõtlus- ja infotehnoloogiaminister Rene Tammist
Aitäh ka selle küsimuse eest! Ka see küsimus on mulle väga südamelähedane. Konkreetselt bürokraatia vähendamise ettepanekute elluviimisega on tegelenud samuti iga ministeerium eraldi ja need kulud kajastuvad nende ministeeriumide eelarves. Sellest tulenevalt konkreetset numbrit riigieelarves kirjas ei ole. Rahastatud on rakkerühma tegevust, mille eesmärk on olnud bürokraatia vähendamise vajalikkuse laiem teadvustamine, samuti asjakohane ministeeriumidevaheline koostöö, konkreetsete ettepanekute elluviimise toetamine ja koordineerimine, ka tulemuste seire. Mis puudutab seda, mida on konkreetselt tehtud, siis üle on vaadatud mitmeid loakohustusi ja tehtud ettepanekuid vähendada konkreetseid lubade nõudmisi. Seda on ka tehtud. Eesmärk on olnud ettevõtete aruandluskoormuse ja riigi sisebürokraatia vähendamine, samuti on päevakorral küsimused, mis on seotud tööandjate keskliidu algatatud nullbürokraatia juurutamisega. Ma toetan mitmeid häid algatusi, millest ettevõtjad on ka viimastel päevadel teada andnud. Minagi leian, et selleks, et nullbürokraatiat terviklikumalt ellu viia, on selline suur horisontaalne eesmärk, mis on ka ettevõtjate ettepanekutes välja toodud, igati mõistlik.

13:16 Esimees Eiki Nestor
Krista Aru, palun!

13:16 Krista Aru
Aitäh, härra juhataja! Austatud minister! Rõõm oli kuulda, et te lähete juba lähinädalatel valitsusse väga konkreetsete ettepanekutega, sest kogu e-riigindus tõesti vajab korrastamist ja keskset ülevaadet. Kas teie ettepanekud puudutavad ka seda uut loodavat andmeside või andmemajandusega tegelevat riigifirmat, mis on meediast läbi jooksnud? Ja kuidas on nende ettepanekutega seotud näiteks suur teadusarvutuste infrastruktuur ETAIS ja teadusinfosüsteem ETIS? Kuhu need platseeruvad? Kas me teeme jälle midagi eraldi, jättes kõrvale kõik need ETIS-ed ja ETAIS-id, suured olemasolevad kesksed andmebaasid?

13:17 Ettevõtlus- ja infotehnoloogiaminister Rene Tammist
Aitäh selle küsimuse eest, see on väga oluline küsimus! Ma leian, et vastupidi killustamisele tuleks andmeid terviklikumalt kokku koondada, et oleks võimalik ligipääs mitteisikustatud andmetele. Ettevõtjad ja teadusasutused saaksid siis neid kasutades uut väärtust genereerida. Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium toetab ka rahaga initsiatiivi, mis on saanud alguse Sotsiaalministeeriumist ja mille sisu on ehitada terviseandmete peale selliseid rakendusi, mida oleks võimalik pakkuda nii teadusasutustele kui ka ettevõtjatele. Selle toetuse eeltingimus on ka see, et ei piirdutaks kitsalt ainult terviseandmete rakendamisega, vaid oleks võimalik kasutada andmeid ka teistest valdkondadest. See on tõesti väga oluline teema ja minu arvates siiani vähe tähtsustatud teema. Juba 2012. aastast kehtib tegelikult nõue, et avalikud andmed tuleb teha kättesaadavaks ja võimaldada neid kasutades uusi rakendusi ja teadusarendusi.

13:19 Esimees Eiki Nestor
Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

---

3. 13:19 ERR-i rahastamine

13:19 Esimees Eiki Nestor
Peaministri ülesannetes olev Indrek Saar vastab nüüd küsimusele, mille esitab Martin Helme. Palun, Martin Helme!

13:19 Martin Helme
Aitäh, lugupeetud spiiker! Lugupeetud minister! Te olete nii peaministri ülesannetes kui ka kultuuriminister. Mina olen lisaks Riigikogule ERR-i nõukogu liige. Eelmisel korral oli nõukogus juttu ERR-i rahastamisest ja eelarvest ning juhatus informeeris meid kahest asjast. Üks oli see, et põhimõtteliselt on Kultuuriministeerium näidanud uue telemaja ehitamisele, mille hind jääb natuke alla 60 miljoni euro,

rohelist tuld. Ja teine jutt oli see, et ettevalmistamisel on ERR-i seaduse muudatus, millega fikseeritakse ERR-i tuludeks kindel protsent maksulaekumistest. Sarnaselt kaitsekulutustega fikseeritakse kindel kulutuste tase. See mudel, mille nemad välja olid pakkunud, suurendaks ERR-i rahastust praegusega võrreldes umbes 15%. Ma küsingi, kuidas sellega on. Tahaksin teada, kas ministeerium on pead noogutades näidanud sellele rohelist tuld või ei ole.

13:20 Kultuuriminister Indrek Saar

Vaata kui tore, et me saame ringhäälingu nõukogu liikmega neid asju arutada! Eelkõige juhib rahvusringhäälingut siiski ringhäälingu nõukogu. Kultuuriminister rahvusringhäälingu juhtimisega ei tegele. Nii et selliseid strateegilisi plaane, mis teil kavas on, tuleks tegelikult pigem teil meile selgitada. Aga Riigikogu teenrina olen ma loomulikult nõus lahkelt jagama teiega seda infot, mis mul on. Mis puudutab rohelise tule andmist ERR-i maja ehitamiseks, siis päris kindlalt seda väita ei saa. Valitsus on otsustanud järgmise aasta riigieelarvest planeerida 1,5 miljonit eurot selle jaoks, et projekteerida uus telemaja kahe praeguse raadiomaja vahele. See oleks optimaalne probleemi lahendus. Olukord muutub järjest kriitilisemaks seetõttu, et ERR-i telemaja Gonsiori ja Faehlmanni tänava vahel on amortiseerunud, ei vasta nõuetele. Veelgi enam, see maja peaks olema kaasaegne. Projekteerimine annab võimaluse optimaalne lahendus korrektselt välja töötada ja siis saab ka täpsemalt eelarvestada, kui palju on vaja raha, et tegelikult ehitama hakata.
Mis puudutab ERR-i võimalikku uut rahastusmudelit, siis ilmselt ka teile on teada, et Riigikontroll on oma 2015. aasta aruandes öelnud, et ERR-i rahastamine pole täiel määral kooskõlas sõltumatuse, stabiilsuse ja piisavuse printsiipidega. Sellest tulenevalt tahan ma igati tunnustada nii ERR-i nõukogu, juhatust kui ka Riigikogu kultuurikomisjoni, kes selle valdkonna eest vastutavad, sest nad on korraldanud arutelusid selle üle, kuidas võiks need asjad viia parimal määral kooskõlla sellega, mida me mõtleme sõltumatuse ...

13:22 Esimees Eiki Nestor

Suur tänu!

13:22 Indrek Saar

... stabiilsuse ja piisavuse all.

13:22 Esimees Eiki Nestor

Martin Helme, palun!

13:22 Martin Helme

Aitäh! Sellepärast ma küsingi ministri käest, et üle kontrollida, kas juhatus räägib nõukogule. Ühesõnaga, ma usaldan, aga kontrollin. ERR-i järgmise aasta eelarves on ette nähtud enam-vähem 33 miljonit eurot ja kui ülejäänud ministeeriumide valdkondadest veel erinevad projektid kokku lugeda, siis teeb see umbes 40 miljonit eurot. Ja see summa igal aastal suureneb. Mina ei ole kunagi aru saanud, kus peitub rahastamise stabiilsuses probleem või milles seisneb sõltumatuse probleem. Ja kui me räägime summa suurendamisest umbes 15% võrra, siis mul on küsimus, mille arvelt see tuleb. Kui otsustada info põhjal, mille juhatus mulle andis, siis on ministeerium sellega põhimõtteliselt nõus olnud. Aga kelle või mille arvelt see umbes 10-miljoniline kasv Kultuuriministeeriumi eelarvesse tuleb? Ja kui ühele Kultuuriministeeriumi allasutusele tagatakse fikseeritud summa, siis millega on põhjendatud teistsugune käitumine teiste avalik-õiguslike asutustega, näiteks Tartu Ülikooliga?

13:23 Kultuuriminister Indrek Saar

Tänan küsimuse eest! Neid mudeleid on maailmas rakendatud erinevaid. Meie mudel on olnud see, et ERR-i finantseeritakse riigieelarvest. On ka niisugused mudelid, et see raha kogutakse mitmesuguste maksudena otse televiisorivaatajatelt või üldse elanikelt n-ö televisiooni- või ringhäälingumaksu näol. Eesti on läinud seda teed pidi. Asja on läbi aastate arutatud, aga väidetavalt ei ole näidatud, et mingi muu tee oleks Eesti jaoks kuidagi parem või vastuvõetavam. Selles kontekstis arutleda selle üle, kuidas tagada suurem sõltumatus ja parem ettenähtavus, milline on ERR-i eelarve, on minu arust igati legitiimne ja adekvaatne. Eks valikuid saab teha erinevaid. Niipalju kui mina tean, olles rääkinud oma

Leedu kolleegiga – Balti kultuuriministritega on meil viimastel aastatel nimelt olnud väga hea koostöö –, siis see, mida ERR praegu välja pakub, on üsna palju inspireeritud Leedu mudelist. Aga jällegi, kuna mina ei ole nende printsiipide väljatöötaja, siis ma teile kõiki nüansse kindlasti selgitada ei oska. See, et me selle summa riigieelarves fikseerime, ei ole pretsedent. Me oleme seda ka mujal teinud. Näiteks kultuurkapitali eelarve on selgelt seotud maksulaekumistega. Kultuurkapital on samamoodi avalik-õiguslik institutsioon nagu ERR. Praeguse süsteemi kohaselt nad peavad oma taotluse esitama kõigepealt Kultuuriministeeriumile ja Kultuuriministeerium esitab selle Rahandusministeeriumile. Samal ajal peaksid kultuurikomisjon ja ERR-i nõukogu strateegilisi plaane tegema. See süsteem võib-olla ei ole kõige otstarbekam.

13:26 Esimees Eiki Nestor
Mart Helme, palun!

13:26 Mart Helme
Aitäh, härra eesistuja! Lugupeetud minister! Eks kõik riigiasutused tahaksid kindlasti teada, et neil on finantseerimiskindlus pikkadeks aastateks ja saadav raha on teatud protsendina fikseeritud. Praegu me tegelikult ei saanud vastust, kas asi on otsustatud, kas Kultuuriministeeriumis pooldatakse seda ideed või mitte. Seda vastust me ei saanud. Aga kõik kindlasti tahaks sellist fikseeritust. Aga mu küsimus on niisugune. Erinevalt Martinist mina rahvusringhäälingu nõukogusse ei kuulu ega tea, mida seal räägitud on. Sellest hoolimata ma võin muidugi öelda, et rahvusringhäälingu nõukogu ei jaga raha. Aga küsimus, mille ma esitan, on seotud sellega, et poolteist miljonit, nagu ma olen aru saanud, eraldatakse projekteerimiseks, projekteerimistingimuste määramiseks. Kas sellest ei järeldu võimalik oht, et see raha lihtsalt visatakse tuulde? Tehakse uuringud, aga pärast öeldakse, et ups, ehitama me ikkagi ei hakka.

13:27 Kultuuriminister Indrek Saar
Ma väga loodan, et mitte. Ma väga loodan, et see põhimõtteline valitsuse otsus, millele loodetavasti järgneb ka Riigikogu otsus riigieelarve kinnitamise kaudu, tähendab seda, et me läheme selle variandiga edasi. Ma loodan, et kõik need pikad aastad, mil on arutatud selle üle, mis mahus me peaksime tegelikult ERR-i hooned välja ehitama, on olnud piisavad selle jaoks, et me nüüd seda otsust tehes saame täpselt aru, mida me teeme, millises mahus me teeme ja et see on optimaalne ja ka pikas perspektiivis mõistlik tegevus. Et me suudame seda kompleksi üleval pidada ja teiselt poolt, see pakub piisavad arenguvõimalused Eesti Rahvusringhäälingule. Mis puudutab uut võimalikku rahastamisprintsiipi ehk siis sisuliselt seaduse muudatust, siis siin ma pean teile, hea Riigikogu liige, meelde tuletama, et seadusi muudab Eesti Vabariigis Riigikogu. Seda ei tee ministeeriumid. Kultuuriministeerium seda seadust muuta ei saa. Seega ei saa Kultuuriministeerium anda ka mingit lubadust, et me ühel või teisel kujul seda teeme. Küll aga, nagu ma juba ütlesin, kultuuriministrina ma arvan, et olukorras, kus juba 2015. aastal Riigikontroll juhtis tähelepanu sellele, et kehtiv mudel ei pruugi kaugeltki olla parim, on meil vägagi mõistlik sel teemal arutelusid pidada ja kokku leppida, mis ikkagi on parim, mis tagaks sõltumatuse, kindluse ja võimaluse ERR-i programme piisavalt arendada. Vastupidi sellele, mida näiteks Martin Helme on öelnud, arvan mina, et ühes demokraatlikus riigis on avalik-õiguslik ringhääling väga vajalik ja seda ei tohi mitte mingil juhul laiali saata. See peab jääma ka tulevikus ja see peab töötama hästi, sest see on ühe demokraatliku riigi elementaarne osa.

13:29 Esimees Eiki Nestor
Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

---

4. 13:29 Innovatsioonipoliitika

13:29 Esimees Eiki Nestor
Küsib Anne Sulling, vastab ettevõtlus- ja infotehnoloogiaminister Rene Tammist. Anne Sulling, palun!

13:29 Anne Sulling

Hea eesistuja! Hea ettevõtlusminister! Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumis on valmimas nutika spetsialiseerumise kasvualade edenemise uuringu vahearuanne. Selle aruande tööversioonis välja toodud andmete põhjal selgub, et e-tervise ja toidutoorme väärindamise valdkondades teadusasutustega koostööd teinud ettevõtete majanduslik käekäik on olnud kehvem kui nendel ettevõtetel, kes teadusasutustega koostööd teinud ei ole. Minu küsimus ongi, kuidas te seda seletaksite. Miks ettevõtted, kes teevad Eestis teadusasutustega koostööd, saavutavad kehvemaid majandustulemusi kui need, kes teadusasutustega koostööd ei tee? Kas teie hinnangul on meie innovatsioonisüsteemis midagi valesti ja kui on, siis mis? Miks me selliste tulemusteni oleme jõudnud?

13:30 Ettevõtlus- ja infotehnoloogiaminister Rene Tammist

Head Riigikogu liikmed! Austatud küsija! Ma tänan selle küsimuse eest! Väga oluline teema. On tõsi, et uuringu vaheraportis – uuring on tegelikult alles algusfaasis – oli võimalik välja tuua, et paaris nišis on toimunud langus. Siin tuleb kõigepealt silmas pidada, et teadus- ja arendustöö investeeringud on viitajaga: investeering tasub end ära alles mõne aasta jooksul. Ettevõtted, kes teevad teadus- ja arendusinvesteeringuid, on algul silmitsi suuremate kuludega, aga nad loodavad, et tulevikus tulevad ka suured tulud. Veel tuleb silmas pidada, et tegemist on vaheraportiga aruande koostamise protsessist, mitte viimistletud ja lõpliku dokumendiga. Selles on puudu kvalitatiivsed andmed, on ainult kvantitatiivsed andmed. Te viitasite kahele sektorile. Kübervaldkonnas või küberturbevaldkonnas tegutsevate ettevõtete hulk on väga väike ja seal võivad mõju avaldada lihtsalt ka ettevõtete endi majandustulemused. Neid ettevõtteid on valimis väga vähe. Teises valdkonnas, toiduainetööstuses, aga on vahe statistiliselt ebaoluline. Aga kindlasti tuleb innovatsioonipoliitikat tõhustades oluliselt enam teha. Ühelt poolt ongi käima lükatud mitmed analüüsid ja erinevate strateegiate kokkuviimine, teiselt poolt olen ma ka ise mõne uue algatusega välja tulnud.

13:32 Esimees Eiki Nestor

Anne Sulling, palun, täpsustav küsimus!

13:32 Anne Sulling

Ütleksin, et võib-olla osa sellest tulemustest tuleneb sellest, et Eesti oma väiksuse tõttu lihtsalt ei suuda kõikides valdkondades teha tipptasemel rakendusteadust. Minu küsimus aga on selline: kas teie hinnangul peaks riik looma toetusmeetme, mille abil motiveerida Eesti ettevõtteid tegema koostööd ka muu maailma teadusasutustega, et arendada välja uusi innovaatilisi tooteid ja teenuseid? Kas te olete selles suunas samme astumas?

13:33 Ettevõtlus- ja infotehnoloogiaminister Rene Tammist

Aitäh ka selle küsimuse eest! Praegu toimubki meil meetmete vahehindamine. Kindlasti saame sealt head sisendid, mida me peaksime muutma. Samas ma märgin, et Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi pakutavad meetmed – näiteks võib tuua ettevõtte arenguprogrammi – annavad ka praegu võimaluse teha koostööd teiste riikide teadusasutustega. Loomulikult on tõsiasi, et Eesti on väike ja mingites valdkondades meil napib eksperte. Seega on täiesti põhjendatud, et toimub koostöö teiste riikide teadlaste ja ekspertidega. Eestis neid mõnes valdkonnas ei olegi. Samas peame kindlasti seisma hea selle eest, et arenevad ka Eesti teadusasutused.

13:33 Esimees Eiki Nestor

Liina Kersna, palun!

13:33 Liina Kersna

Aitäh, hea eesistuja! Austatud minister! Kuidas te uue ministrina üldiselt hindate, kas meie teadusasutused ja ettevõtjad teevad omavahel piisavalt koostööd? Kas mõlema osapoole seisukohalt on see koostöö oodatud ja kasulik?

13:34 Ettevõtlus- ja infotehnoloogiaminister Rene Tammist

Aitäh ka selle väga hea küsimuse eest! Ma arvan, et ruumi paranemiseks kindlasti on. Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumis analüüsitaksegi koostöös Haridus- ja Teadusministeeriumi ning ka

ettevõtjatega, kuidas strateegiliselt paremini teadus-arendustööd ja innovatsioonipoliitikat juhtida. Praegu toimub mitme meetme vahehindamine, hinnatakse tehnoloogia arenduskeskusi, arendusosakut jne. Järgmise aasta alguses valmib rahvusvaheline uuring "Peer review of the Estonian research and innovation system", mis peaks meile andma hea sisendi otsustamiseks. Ettevõtjatega koostöös arutame praegu ühte uut algatust, milleks on innovatsiooninõunikud erialaliitude juures. Need inimesed peaksid aitama seda ekspertiisi vahendada ja kitsaskohti lahendada.

13:35 Esimees Eiki Nestor
Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

---

5. 13:35 Raamatukoguvõrgu korraldamine

13:35 Esimees Eiki Nestor
Krista Aru küsib, kultuuriminister Indrek Saar peaministri ülesannetes vastab. Palun, Krista Aru!

13:35 Krista Aru
Härra juhataja! Lugupeetud kultuuriminister peaministri ülesannetes! Ma küsin ikkagi teie kui kultuuriministri käest. Rahvaraamatukogude võrk on olnud Eestis alati väga tugev. Julgen öelda, et juba sada aastat on need raamatukogud täitnud nii hariduslikku kui ka sotsiaalset, samuti meelelahutuslikku ja eelkõige kultuurilist rolli. Pärast haldusreformi on mitmest vallast kuulda olnud signaale, et rahval on hirm, et raamatukogu hakatakse sulgema. Kas Kultuuriministeeriumil on pilt sellest, mis kohalike omavalitsuste haldusalasse jäävate raamatukogudega toimub? Kas meie rahvaraamatukogude võrk püsib ikka kindla ja edumeelsena?

13:36 Kultuuriminister Indrek Saar
Aitäh, hea küsija, muret tundmast! Täpselt samuti nagu teie olen ka mina kultuuriministrina huvitatud sellest, et raamatukogude võrk säiliks tugevana ja raamatukogudel oleks piisav võimalus areneda. Meil on tõepoolest väga hea võrgustik juba ajalooliselt olemas. Kui ma ei eksi, siis Eestis on 926 raamatukogu, millest veidi rohkem kui 500 on rahvaraamatukogud, umbes 350 kooliraamatukogud ning 40 eriala- ja teadusraamatukogud. Seda, kuidas need raamatukogud toimivad, küsija küllap teab hästi. Me jagame neid ülesandeid kohalike omavalitsustega ning kooli- ja teadusraamatukogude puhul Haridus- ja Teadusministeeriumiga. Seda võib järeldada ka sellest skeemist, millised raamatukogud meil olemas on. Loomulikult on kogu aeg olnud hirm, et pärast haldusreformi võidakse hakata raamatukogusid sulgema. Aga seni meil ei ole teadmist, et see oleks kaasa toonud raamatukogude sulgemist. Samas peame silmas pidama, et kohalikud omavalitsused on liitumislepetes tihtipeale fikseerinud ära mingid kohustused neljaks aastaks. Ja need liitumislepped pärast järgmisi valimisi enam ei kehti. Siis on võib-olla tunduvalt enam päevakorral küsimus, mis edasi saab – kas praegune seis jääb püsima või tulevad mingid väga olulised muudatused. Et selleks valmis olla, olemegi teinud põhjaliku analüüsi, mis peaks selle aasta lõpuks valmis saama. Järgmisel aastal soovime välja tulla rahvaraamatukogu seaduse muutmise väljatöötamiskavatsusega ja aastaks 2020 võiks uuendatud seadus eelnõuna olla parlamendi ees.

13:39 Esimees Eiki Nestor
Nii, minister saab veel rääkida, sest Krista Aru küsib veel. Palun, Krista Aru!

13:39 Krista Aru
Lugupeetud juhataja, aitäh! Austatud minister! Ma puudutan seoses raamatukoguvõrgu teemaga ka kooliraamatukogude küsimust, sest see on meedias rohkem kõlanud. Kooliraamatukogu ja sellega ehk kõrvuti asetsev rahvaraamatukogu peaksid omavahel rohkem koostööd tegema. Kas Kultuuriministeerium saab pärast selle suure analüüsi valmimist selleks midagi teha? Ja kas ka seadusandja saab kuidagi kaasa aidata, et meie raamatukogude võrk, on selles siis kooliraamatukogu ja rahvaraamatukogu kokku sulatatud või on mingid teised vormid veel, siiski püsima jääks? Kui suured on siin Kultuuriministeeriumi võimalused?

13:40 Kultuuriminister Indrek Saar

Tänan küsimuse eest! Jah, Kultuuriministeerium saab midagi teha küll. Me teeme selle analüüsi, mida ma mainisin, ja pakume välja võimalikud muudatused rahvaraamatukogude seaduses. Aga see, mida raamatukogud juba ise teevad, on järjest suurem koostöö raamatukogude vahel, sõltumata sellest, mis liiki need on. Ma arvan, et see on tegelikult üks võtmeküsimusi, kui me vaatame seda, millised on üldised trendid ja millised on erinevad head näited mujalt maailmast. Neljapäeva õhtul ma kohtusin Rakveres raamatukoguhoidjatega nende iga-aastase konverentsi raames ja sain väga palju tagasisidet. Nende arutelu, kus toodi palju näiteid Põhjamaadest, oli väga inspireeriv. See on kindlasti osa sellest sisendist, mida me arvestame seda analüüsi ja väljatöötamiskavatsust tehes. Eesmärk on otsida võimalikult suurt ühisosa mitte ainult klassikaliste raamatukoguteenuste ehk siis raamatute laenutamise ja raamatukogus lugemise vahel, vaid ka kõikvõimalike muude teenuste vahel. Meil on tegelikult Eestiski väga häid näiteid, kuidas koondatakse kokku väga palju erinevaid funktsioone. Näiteks saad sa raamatukokku tulles ühtlasi poes ära käia ja kasutada mingit postiteenust – see on praegu väga aktuaalne teema. Või siis saad noortekeskusest otse minna raamatukokku või vastupidi. Tuleb mõelda selle peale, et see ruum, kust sa lõpuks võtad raamatu ja kus sa puutud kokku lugemisega, peab olema võimalikult atraktiivne eri põlvkondade ja sihtrühmade jaoks.

13:42 Esimees Eiki Nestor

Monika Haukanõmm, palun!

13:42 Monika Haukanõmm

Hea juhataja! Hea minister! Minu küsimus on järg Krista Aru küsitule. Teemaks on kooliraamatukogud. Alles hiljaaegu toodi näiteid, et koolid hakkavad raamatukogusid sulgema. Viimane näide oli, et selle asemele tehti robootikaklass. Kool ja raamatukogu ei ole ju ainult haridusasutused. Mina näen siin väga selgelt kohta koostööks Haridus- ja Teadusministeeriumiga – kust see harjumus muidu tekib. Kuidas te suhtute sellesse, kui koolidest raamatukogud kaovad ja asemele tuleb midagi muud? See muu võib olla küll väga oluline, aga võib-olla see ei peaks asendama raamatukogu. Kuidas te sellesse suhtute? Kas teil on plaanis selles osas koos haridus- ja teadusministriga mingeid samme astuda? Ja kas te võiksite tuua mõne hea näite, kuidas raamatukogu ajaga kaasas käib? Kas miski võiks klassikalist raamatukogu tulevikus asendama hakata? Kas teil on mõni hea näide mõnest riigist?

13:43 Kultuuriminister Indrek Saar

Tänan küsimuse eest! Ma väga loodan, et robootikaklasse tekib Eestis järjest juurde. Huvitegevuse täiendava toetuse süsteem, mis eelmisest sügisest rakendus, on selle jaoks ka üksjagu võimalusi andnud. Sellisel viisil tehnikaalasid tutvustades pakutakse võimalust regulaarses juhendatud huvitegevuses osaleda ka nendel noortel, keda parasjagu traditsioonilised spordi- või kultuurialad ei huvita. Ma väga loodan – see ehk ongi üks võimalikke näiteid –, et robootikaklass ja raamatukogu võivad füüsiliselt olla üks ja sama koht. Kui mürsikueas noor mees tuleb robootikaringi, siis jääb talle ehk näppu ka mõni teemaga seonduv raamat ja sealt edasi võib-olla ka mõni ilukirjanduslik teos. Nii leiab ta ehk tee ka pikemate tekstide juurde ja regulaarse lugemisharjumuse juurde. Just nimelt sellist sünergiat võikski otsida ja seda leida me soovimegi, kui analüüsime praegust seisu ja väljakutseid, mis raamatukogude ees seisavad.
Mis puutub näidetesse, siis üks lihtne näide on olemas, mida ma juba Krista Arule vastates mõnes mõttes kirjeldasin. Voorel – nüüd see on Mustvee vald, enne oli Saare vald – on kõik need asjad ühes majas koos. Seal on noortekeskus, seal on raamatukogu, seal on pood, seal on kauplus, seal on perearstikeskus ja seal on ka juuksur. Vald on selle keskuse väga targalt planeerinud: sul on kõiki neid asju võimalik ühest kohast saada. Ja see tekitab tegelikult sünergia, mis haarab kõiki neid teenuseid, kõiki neid tegevusi, mida seal pakutakse.

13:45 Esimees Eiki Nestor

Aitäh! Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

6. 13:45 Postkontorid, apteegid ja poed maapiirkondades

13:46 Esimees Eiki Nestor
Nüüd vastab peaministri ülesannetes olev kultuuriminister Indrek Saar küsimusele, mille esitab Monika Haukanõmm. Palun!

13:46 Monika Haukanõmm
Tänan, härra juhataja! Hea kultuuriminister peaministri ülesannetes! Jätkame diskussiooni elu võimalikkusest maal. 75 postkontori sulgemise osas otsustas minister Tammist, kes istub teie kõrval, võtta aja maha, et seda sotsiaal- ja regionaalpoliitilist ideed analüüsida. Tunnustan teda selle eest. Samas on meil kinni minemas 55–70 apteeki, maapoed on kas juba uksed kinni pannud või neid peagi sulgemas. Siin peitubki see irooniline vastuolu, et nii poed kui ka apteegid on ju nõus vabatahtlikult täitma sotsiaal-regionaalpoliitilist rolli ja seda nad ka täidavad. Minu küsimus on väga lihtne. Meil peetakse hästi oluliseks postkontoreid mitte sulgeda ja valitsus kardabki seda teha, kuid samas apteekide ja maapoodide sulgemist ei kardeta. Miks nii?

13:47 Kultuuriminister Indrek Saar
Aitäh selle küsimuse eest! Ma muretsen teiega koos täpselt samade asjade pärast. Elu võimalikkusega maal peaks riik tegelema süsteemselt ja on tagumine aeg sellesse suhtuda ülima tõsidusega. Kõikjal Eestimaal peab olema võimalik elada niimoodi, et elukvaliteedis drastiliselt ei kaotata. Tuleb tagada elementaarsedki teenused, mida inimesel tänapäeva maailmas on eluks vaja. Aga ma tahan lisaks küsimuse püstitajale tunnustada enda kõrval istuvat kolleegi ettevõtlusministrit, kes postkontorite sulgemisel aja maha võttis. Sulgemisotsus oli ilmselgelt kiirustades tehtud ja ma arvan, et me kõik vajame täiendavat selgust, mida see tegelikkuses endaga kaasa tooks ja kas need otsused, milleni on jõudnud Omniva juhatus, on kogukondadega läbi räägitud ja piisavalt kooskõlas sellega, kuidas elanikud näevad arenguid kohapeal.
Mis puudutab apteeke, siis kui te viitate sellele, et osa haruapteeke peab ennast sulgema, siis minu teada on nii, et need apteegid peavad ennast sulgema linnas, kus on rohkem kui 4000 inimest. Hajaasustusega maapiirkondi haruapteekide sulgemise kohustus ei puuduta. Mis puudutab poode, siis need on üldiselt eraärid ja neil tuleks otsida just nimelt sünergiat. Pood suudab lisaks klassikalisele leiva, saia ja piima müügile pakkuda järjest rohkem teenuseid, on need siis postipakkidega seotud teenused, raamatute laenutamine või näiteks juuksuri või noortekeskuse teenused, nii nagu näited olid.

13:49 Esimees Eiki Nestor
Aitäh! Monika Haukanõmm, palun!

13:49 Monika Haukanõmm
Aitäh, härra juhataja! Hea minister! On rõõm kuulda, et te tunnistate ja tunnustate seisukohta, et elu peaks jätkuma ka maal ja et elamisväärne elu eeldab erinevate teenuste kättesaadavust võimalikult ligidal. Vaadates, kuidas tõusevad kütuse hind ja elektri hind, on selge, et vahemaad muutuvad kriitiliseks, kui tuleb sõita kaugemale kui 20 kilomeetrit. Sellesse tuleb tõsiselt suhtuda ja te ka ütlesite, et suhtute väga tõsiselt. Aga ma sooviksin kuulda, mis on need konkreetsed sammud, mida astutakse. Kui inimesed meid kuulavad, siis nad tahavad teada, kuidas on võimalik maal teenuseid pakkuda – olgu jutt apteekidest või poodidest, mis on tegelikult veel tähtsamad. Mida valitsus plaanib kiiremas korras ette võtta, et elu siiski ei koliks maalt ära, et lisaks raamatukogudele jääksid alles poed, apteegid, lasteaiad ja kõik muud teenused?

13:50 Kultuuriminister Indrek Saar
Ma kirjeldasin mõningaid mudeleid, mille suunas on võimalik liikuda. Ma väga loodan, et mis puudutab Omniva teenuseid, siis nad teevad oma otsuseid ülima vastutustundega ja arvestavad, et nende sammud pigem peavad andma inimestele täiendavaid võimalusi. Tihtipeale on postkontorit lahti hoitud väga piiratud arv tunde päevas, aga pärast seda – selle kohta on erinevaid näiteid –, kui on kokku lepitud kohaliku poepidajaga või raamatukoguga, et seal on avatud postipunkt, on teenuse kättesaadavus tundides vähemalt kahekordistunud. Pakki ei saa kätte ainult päeva keskel mõne tunni

jooksul, vaid see võimalus on hommikust õhtuni välja, nii et ka igale tööinimesele sobib.
Mida riik laiemalt saab teha? Riik ongi sellepärast ette võtnud haldusreformi, et kohalike omavalitsuste võimekus oma elukeskkonda kujundada oleks suurem. Järgmise aasta eelarve näeb ette tuntavat kohalike omavalitsuste vahendite suurendamist ja nad saavad teha ka otsuseid, mis puudutavad kohalike inimeste jaoks vajalike teenuste kättesaadavust ja muid kogukonna arenguks vajalikke tingimusi.

13:51 Esimees Eiki Nestor
Andres Herkel, palun!

13:52 Andres Herkel
Aitäh, härra esimees! Austatud minister! Te ütlesite väga õigesti, et poed võiksid pakkuda erinevaid teenuseid, näiteks panga ja postkontori aset täita, võib-olla teatud tingimustel osutada ka apteegiteenuseid. Paraku on nii, et aktsiisitõusu ja Läti alkoholiralli tõttu hakkasid Lõuna-Eesti poed kinni minema ja mõne poliitiku reaktsioon on olnud umbes selline, et kui alkoholi- ja tubakatoodete käive nendes poodides nii suur on, siis need peavadki kinni minema. See ei ole olnud hea areng, mis meil olnud on. Aga ma küsin niiviisi: kas Eestis on mõni hea näide selle kohta, et mõni maapood on tõesti palju funktsioone üle võtnud, olles lisaks mitte ainult postkontor, mitte ainult rahavahetuspunkt, vaid rohkem? Ja kas sellisel arengul on ka mingeid takistusi, mida seadusandja peaks teadma, et teatud asju sujuvamaks muuta? Ma ei kujuta nagu ette, et pood niisama lihtsalt saab hakata ka apteegiks.

13:53 Kultuuriminister Indrek Saar
Selle üle, miks ühed või teised teenused ühest või teisest piirkonnast ära kaovad, võib arutada nii- ja naapidi. Tihtipeale tuleneb see sellest, et piirkonnas lihtsalt ei ole inimesi, on toimunud demograafilised muudatused, nii et ei ole enam kellelegi teenust pakkuda. Inimesi on jäänud tõepoolest nii väheks, et poodi, isegi kui sa teed tast mingi multiteenuseid pakkuva keskuse, ei ole enam otstarbekas pidada. Selle jaoks, et hajaasustusega maapiirkondades elu säiliks, on vaja loomulikult kogu pilti vaadata kompleksselt ja mul on hea meel, et te sellele tähelepanu juhite. Kindlasti üks eesmärk on see, et inimestel oleks maal tööd ja potentsiaalsetel ettevõtjatel oleks töökohtade tekitamiseks piisav taristu. Näiteks peab olema korralik internetiühendus, millega riik tegelebki, investeerides sinna märkimisväärseid summasid. Aga selle kohta te peate täpsemalt küsima pigem minu kõrval istuva kolleegi käest. Ka peab olema võimalik saada elektriliitumine, peavad olema normaalsed teed ja transpordiühendused jne, jne. Aga loomulikult, see on väga detailne arutelu, mida kõike tegelikult riik juba kavandab selle jaoks, et seda olukorda parandada.

13:55 Esimees Eiki Nestor
Aitäh! Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

---

7. 13:55 Muud küsimused

13:55 Esimees Eiki Nestor
Austatud Riigikogu, meil on tervelt viis minutit veel. Kui keegi soovib infotunnis olevatelt ministritelt midagi küsida, siis palun anda märku! On soovi. Külliki Kübarsepp, palun! Palun öelda ka, kes see minister on, kellele küsimus mõeldud on!

13:55 Külliki Kübarsepp
Aitäh, esimees! Ma küsin Tarmo Tammelt, kes ei ole täna saanud küsimustele vastata. Mind esmaspäeval kohal ei olnud, ma ei tea, kas te arupärimisele vastates puudutasite seda teemat või mitte. Aga jah, need suvised lubadused, et võiks erakorraliselt otsetoetusi hakata varem välja maksma, on täitmata. See jääb detsembrisse või jaanuari algusesse. Põllumeestel tekkis kohe huvi, kui 1. oktoobriks lubati maksta – seda hakati ootama, aga PRIA reageeris üsna kiirelt avaldusega, et nendel seda võimekust ei ole. Miks anti selliseid lubadusi ja veel tahan küsida, kes vastutab selliste lubaduste andmise eest?

13:56 Maaeluminister Tarmo Tamm

Aitäh! Ma tänan selle hea küsimuse eest ja tänan ka eelmisi küsijaid, sest tänane arutelu puudutas suurel määral maaelu. Mulle teeb rõõmu, et maaelu teema meid kõiki puudutab. Aga mis puutub toetuste väljamaksmisse, siis seda on ka tehtud, v.a, jah, otsetoetused. Üleminekutoetused on välja makstud, eelmise aasta erakorralise abi toetused ja otsetoetus makstakse ka välja. Tavapäraselt makstakse see raha detsembrikuu lõpuks. Nii on eelmine ja üle-eelmine minister põllumeestega kokku leppinud, et üks kord aastas makstakse need toetused välja. Tegelikult me võiksime Euroopa Komisjoni reeglite kohaselt raha välja maksta peale 15. oktoobrit ja Läti maksis esimese osa, 70%, välja juba 16. oktoobril. Aga üle-eelmise ministri ajal on kokku lepitud, et see makstakse välja ühekorraga ja seda tehakse aasta lõpul. Et seda kiiresti muuta, läheks vaja väga palju tehnilisi muudatusi, mis nõuaks väga palju aega ja raha. See ei ole nii lihtne. Aga nüüd makstakse detsembri alguses detsembri lõpu asemel, seega ikkagi varem. Aga kui küsiti, kes vastutab, siis selle valdkonna eest vastutab minister, kes praegu teie ees seisab.

13:57 Esimees Eiki Nestor

Aitäh, valitsusliikmed Indrek Saar, Rene Tammist ja Tarmo Tamm! Aitäh, Riigikogu! Nii viksi ja viisakat infotundi pole ammu olnud. Infotund on lõppenud.